

ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Συνηθέστερα απρόσωπα ρήματα είναι τα εξής:

Ρήματα	Μετάφραση	Ρήματα	Μετάφραση
χρή	είναι ανάγκη	ένδέχεται	είναι ενδεχόμενο, δυνατό
δεῖ	πρέπει	έγχωρεῖ	είναι δυνατό, επιτρέπεται
πρέπει	πρέπει	λέγεται	λέγεται
προσῆκει	αρμόζει	ᾄδεται	διαδίδεται
δοκεῖ	φαίνεται καλό	ἀγγέλλεται	αναγγέλλεται
μέλλοι μοι	υπάρχει φροντίδα σε με για κάτι	νομίζεται	θεωρείται
μεταμέλει μοι	μετανιώ	ἔστιν	επιτρέπεται, είναι δυνατό
ἤμαρται	είναι πεπρωμένο	ἔξεστιν	» » »
συμβαίνει	συμβαίνει να	ἔνεστιν	είναι δυνατό
μέλλει	πρόκειται να	μέτεστί μοί τινος	μετέχω σε κάτι
		πάρεστιν	είναι δυνατό, είναι στην εξουσία κάποιου
		οἷόν τ' ἔστιν	είναι δυνατό

Οι απρόσωπες εκφράσεις σχηματίζονται:

1. με το **εστί** και ένα από τα **ουδέτερα των επιθέτων**
ή **μετοχής** (το **εστί** μπορεί να παραλείπεται)

Απρόσωπες εκφράσεις	Μετάφραση
ἄξιόν ἔστιν	αξίζει
δῆλόν ἔστιν	είναι φανερό
δίκαιόν ἔστιν	είναι δίκαιο
εἰκός ἔστιν	είναι φυσικό ή επόμενο
καλόν ἔστιν	είναι καλό
ῥᾶδιόν ἔστιν	είναι εύκολο
φανερόν ἔστιν	είναι φανερό
χαλεπόν ἔστιν	είναι δύσκολο
δυνατόν ἔστιν	είναι δυνατό
πρέπον ἔστιν	πρέπει

2. με το **εστί** και ένα από τα **ουσιαστικά**
(το **εστί** μπορεί να παραλείπεται)

Απρόσωπες εκφράσεις	Μετάφραση
ἀκμή ἔστιν	είναι η πλέον κατάλληλη στιγμή να...
θέμις ἔστιν	είναι δίκαιο, είναι συνήθεια να...
καιρός ἔστιν	είναι ευκαιρία, κατάλληλη στιγμή να...
χρεών ἔστιν	είναι μοιραίο, αναγκαίο, επιβεβλημένο να...
ῥά ἔστιν	είναι κατάλληλος χρόνος να...
ἀνάγκη ἔστιν	είναι ανάγκη να...
ἐλπίς ἔστιν	υπάρχει ελπίδα, προσδοκία να...

3. με το **ρήμα έχει** και ένα **τροπικό επίρρημα**

Απρόσωπες εκφράσεις	Μετάφραση
ἀναγκαίως ἔχει	είναι αναγκαίο
εὖ ἔχει	καλώς έχει
καλώς ἔχει	καλώς έχει

1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τα απαρέμφατα στις παρακάτω προτάσεις:

- α. Οὐχ οἶόν τε ἄνευ δικαιοσύνης ἀγαθόν πολίτην γενέσθαι.
- β. Λέγεται Κῦρον εἰσβάλλειν εἰς τήν Κιλικίαν.
- γ. Δίκαιόν ἐστι μεμνηῆσθαι θεοῦ τόν εὖ πράττοντα.
- δ. Νῦν ἔξεστιν ὑμῖν εὐεργέτας φανῆναι Λακεδαιμονίοις.
- ε. Οὐ ράδιόν ἐστιν θνητῷ ἀνδρὶ ἐκβαίνειν πάντα κατὰ νοῦν.
- στ. Αἰσχρόν ἐστι σιγᾶν τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀδικουμένης.
- ζ. Ἀγαθόν ἐστιν τοῖς ἀνθρώποις θεραπεύειν τοὺς ἀγρούς.
- η. Ἐξεστιν ἡμῖν βοηθεῖν τοῖς Θηβαίοις.
- θ. Ἀνάγκη ἐστίν ἐμοί πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι.
- ι. Οὐκ ἀσφαλές ἐστιν ἡμῖν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν.
- ια. Πρέπει τοῖς ἀνδράσιν εἶναι θαρραλέους πρὸς τοὺς πολεμίους.
- ιβ. Ἐξεστιν τῷ Πολεμάρχῳ λαβεῖν τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως.

2. Στις προτάσεις που ακολουθούν να υπογραμμίσετε τα απρόσωπα ρήματα και τις απρόσωπες εκφράσεις και να επισημάνετε τα υποκείμενα των απαρεμφάτων:

- α. Ἐντεῦθεν χρή ἄρχεσθαι τοὺς μέλλοντάς τι τῶν δεόντων ποιήσειν.
- β. Προσῆκει προθύμως πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι.
- γ. Δικαιοτάτον ἐστί πάντας κοινωνεῖν τῶν πόνων καί κινδύνων.
- δ. Οὐ θέμις ἐστίν ὑμᾶς φυλάττεσθαι καί ἐπιβουλεύειν ἡμῖν.
- ε. Χρεῶν ἐστι ὑμῖν ἀγοράν (= τρόφιμα) παρέχειν τοῖς στρατιώταις.
- στ. Ἐδόκει ἦξειν (= φαινόταν ὅτι θα ἐρθεῖ) βασιλέα.
- ζ. Ἐμοί οὐ καλόν ἐστι φεύγειν.
- η. Δίκαιόν ἐστιν τοῖς Ἑλλησιν μὴ δουλεύειν τοῖς βαρβάροις.
- θ. Χαλεπόν ἐστιν ἡμῖν εἰκάζειν (=να προβλέπουμε) τὰ μέλλοντα.
- ι. Ἐδόκει αὐτοῖς οὐκ ἀσφαλεῖς εἶναι.

3. Στα παραδείγματα που ακολουθούν να υπογραμμίσετε τις δοτικές προσωπικές και να επισημάνετε τα υποκείμενα των απαρεμφάτων:

- α. Ἐδοξεν ἡμῖν ὑπομεῖναι τοὺς κινδύνους.
- β. Τά ἔλη οὐ ράδιον ἦν αὐτοῖς διαβαίνειν.
- γ. Προσῆκει τοῖς Λακεδαιμονίοις ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν.
- δ. Τῷ Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τόν βίον.
- ε. Ἐδοξε τοῖς Ἑλλησι ναυμαχεῖν Σαλαμῖνι.
- στ. Δόξα ἦν αὐτοῖς ἀξίους τῆς πόλεως γενήσεσθαι.
- ζ. Τῷ ἐσθλῷ ἐγχωρεῖ κακῷ γενέσθαι.
- η. Δυνατόν ἐστιν ἡμῖν ποιῆσαι ταῦτα.

4. Στις παρακάτω προτάσεις να τεθεί στην κατάλληλη πτώση το υποκείμενο του απαρεμφάτου που βρίσκεται στην παρένθεση:

- α. Ῥάδιόν ἐστι καταμαθεῖν.....(σύ) τοῦτο.
- β. Λέγουσί τινες.....(Θεμιστοκλῆς) φαρμάκῳ ἀποθανεῖν.
- γ. Τί χρή ποιεῖν.....(ἡμεῖς);
- δ. Δοκεῖ μοι Ἀρτεμισίαν βούλεσθαι ἄν λαβεῖν.....(ὕμεῖς) τήν νῆσον.
- ε. Ἀναγκαίως ἔχει λαβεῖν.....(ἡμεῖς) τά ἐνέχυρα (= τις εγγυήσεις).
- στ. Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ'.....(ἐκεῖνος) στρατηγεῖν.
- ζ. Βουλοίμην ἄν.....(ἐγώ) τυχεῖν ὧν βούλομαι.

5. Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη η αναγνώριση για ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία.

- α. Οὔτοι ἤθελον εἶναι αὐτόνομοι. (ταυτοπροσωπία)
- β. Κλέαρχος ὁμολογεῖται κράτιστος γενέσθαι. (ετεροπροσωπία)
- γ. Ἐπισθένης ἐλέγετο φρόνιμος γενέσθαι. (ετεροπροσωπία)
- δ. Ἔδοξε αὐτοῖς συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας. (ετεροπροσωπία)
- ε. Κλέαρχος ἐβούλετο Τολμίδην ἐλθεῖν. (ετεροπροσωπία)
- στ. Ὁ Ἀναξίβιος ἐκέλευσε Ξενοφῶντα ἀποπλεῖν. (ταυτοπροσωπία)
- ζ. Ὁ πατήρ ἐπειράτο ρυθμίζειν τὸν νεανίαν λόγῳ. (ταυτοπροσωπία)
- η. Ὁ πατήρ ἤτει παρὰ τῶν δικαστῶν ἀποκτεῖναι τὸν νεανίσκον. (ταυτοπροσωπία)
- θ. Θεμιστοκλῆς διακελεύεται αὐτῷ ἐπιθέσθαι καὶ διαφθεῖραι τὴν ναυτικὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων. (ετεροπροσωπία)
- ι. Ὁ Ξέρξης εὐθύς ἐξέφερε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν νεῶν διαζῶσαι τὰς νήσους. (ταυτοπροσωπία)
- ια. Φιλόφιλον εἶναι δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ φιλόπατριν. (ταυτοπροσωπία)
- ιβ. Ἡ ὀργὴ ἀναγκάζει πολλοὺς πράττειν ἄδικα. (ταυτοπροσωπία)
- ιγ. Ἀγησίλαος ἐβούλετο τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι. (ετεροπροσωπία)
- ιδ. Πάντες ὕμεῖς ὁμολογεῖτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι. (ταυτοπροσωπία)
- ιε. Οὐδέεις νόμος κωλύει ὑμᾶς φεύγειν. (ταυτοπροσωπία)

6. Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη η αναγνώριση της σύνταξης ως προσωπικής ή ως απρόσωπης. Να βρείτε τα υποκείμενα των απαρεμφάτων:

- α. Κλέαρχος δοκεῖ κράτιστος εἶναι. (προσωπική)
- β. Ἐλέγετο Ἐπύαξα Κύρω δοῦναι χρήματα πολλά. (απρόσωπη)
- γ. Λέγεται τὸν Σωκράτην κατηγορηθῆναι. (απρόσωπη)
- δ. Ἀγγέλλεται ἡ μάχη ἰσχυρά γενέσθαι. (προσωπική)
- ε. Ἀγγέλλεται πολλοὺς ἀποθανεῖν. (απρόσωπη)
- στ. Ἐξεστὶν ἡμῖν ποιῆσαι ταῦτα. (προσωπική)